

**Streszczenie rocznego sprawozdania
z realizacji celów PS WPR 2023-2027 za 2024 rok
sporządzone zgodnie z art. 134 ust. 12
rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115.**

1.1 Stan wdrażania planu strategicznego WPR w ciągu roku budżetowego 2024

Polski Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 został zatwierdzony przez Komisję Europejską 31 sierpnia 2022 r.

Legislacja krajowa wprowadzająca PS WPR 2023-2027:

1. Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 332),
2. Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, tj. z dnia 24 stycznia 2024 r. ([Dz.U. z 2024 r. poz. 261](#))

Szczegółowe warunki i tryb przyznawania pomocy regulują wytyczne oraz rozporządzenia MRiRW:

- wytyczne horyzontalne: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wytyczne-horyzontalne2>;
- wytyczne szczegółowe: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wytyczne-szczegolowe>;
- rozporządzenia: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/legislacja-krajowa4>.

Budżet Planu Strategicznego na lata 2023–2027 wynosi 25,32 mld euro:

- I filar WPR – środki EFRG na płatności bezpośrednie – 17,33 mld euro
- I filar WPR – środki EFRG na interwencje sektorowe: pszczelarstwo – 25,12 mln euro, owoce i warzywa – 78,86 mln euro
- II filar WPR – środki publiczne ogółem – 7,93 mld euro (w tym 4,70 mld euro środków EFRROW)

W ramach PS WPR już realizowanych/planowanych do realizacji jest 80 interwencji.

W roku budżetowym wypłacono **16,591 mld zł**, uwzględniając zaś przejściowe wsparcie krajowe zrealizowano płatności na kwotę **17,407 mld zł**.

Stan realizacji poszczególnych interwencji:

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE

W ramach płatności bezpośrednich (**kampania 2023**) w okresie sprawozdawczym zrealizowano płatności bezpośrednie dla 1,235 mln beneficjentów na kwotę 15,837 mld zł, oraz przejściowe wsparcie krajowe dla 1,035 mln beneficjentów na kwotę 815,40 mln zł.

Najwięcej płatności zrealizowano w ramach:

- I.1 Podstawowe wsparcie dochodów 6,775 mld zł
- I.4.2 Ekoschemat - Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi 3,185 mld zł
- I.2 Płatność redystrybucyjna 1,737 mld zł

- I.4.6 Ekoschemat - Dobrostan zwierząt 854,64 mln zł
- I.5.2 Płatność związana z produkcją do bydła 764,19 mln zł
- UPP Uzupełniająca płatność podstawowa 734,25 mln zł
- I.5.1 Płatność związana z produkcją do krów 693,12 mln zł
- I.1.1 Płatność dla małych gospodarstw 528,68 mln zł.

W wymaganym przepisami terminie do 30 czerwca 2024 r. poziom wypłat płatności bezpośrednich osiągnął 95,90% planowanej koperty finansowej.

Kampania 2024 (od 15.03.2024 do 01.07.2024 r.; ostateczna data złożenia wniosku ze zmniejszeniami płatności: 26.07.2024 r. [interwencje I.1, I.2, I.3, I.4.1 - I.4.6 oraz I.5.1 - I.5.13], 02.09.2024 r. [interwencje I.1.1 i I.4.7])

W kampanii 2024 najwięcej wniosków złożono w ramach:

- I.1. Podstawowe wsparcie dochodów (1 000 517)
- I.2. Płatność redystrybucyjna (999 693)

Uzupełniająca płatność podstawowa (w ramach przejściowego wsparcia krajowego finansowanego z budżetu państwa) 1 014 465 wniosków

- I.1.1 Płatność dla małych gospodarstw (210 862)
- I.5.2. Płatność związana z produkcją do bydła (186 633)

I.4.1 - I.4.7 Ekoschematy

Na jednym wniosku rolnik mógł zawniioskować o więcej niż jedną interwencję, co przekłada się na sumaryczną liczbę wnioskowań: 1 107 050. Unikalna liczba wnioskujących wyniosła natomiast 443 872.

Wnioskowania w ramach poszczególnych ekoschematów:

- I 4.1 Obszary z roślinami miododajnymi (6 790)
- I 4.2 Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi (785 500), unikalna liczba wnioskujących (399 508)
- I 4.3 Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin (13 388)
- I 4.4 Biologiczna ochrona upraw (4 114)
- I 4.5 Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych (17 158)
- I 4.6 Dobrostan zwierząt (267 428), unikalna liczba wnioskujących (114 746)
- I 4.7 Grunty wyłączone z produkcji (12 672)

I.5.1 - I.5.13 Wsparcie dochodów związane z produkcją

Łącznie złożono 560 873 wnioski

Najwięcej wniosków dotyczyło interwencji:

- I 5.2 Płatność związana z produkcją do bydła (186 633)
- I 5.1 Płatność związana z produkcją do krów (143 421)
- I 5.13 Płatność związana z produkcją do roślin strączkowych na ziarno (106 929)
- I 5.12 Płatność związana z produkcją do roślin pastewnych (62 931)

INTERWENCJE SEKTOROWE

I.6.1 – I.6.7 Interwencje w sektorze pszczelarskim

I 6.1 Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej

Nabór II (20.11.2023 r. - 18.01.2024 r.)

- złożono 51 wniosków na kwotę 1,27 mln zł
- zawarto 43 umowy na kwotę 0,86 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 0,75 mln zł dla 41 beneficjentów

I 6.2 Inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych

Nabór I (03.04.2023 r. - 24.04.2023 r.)

- zrealizowano płatności, w roku budżetowym w kwocie 0,05 mln zł dla 15 beneficjentów

Nabór II (20.11.2023 r. - 18.01.2024 r.)

- złożono 3 275 wniosków na kwotę 29,13 mln zł
- zawarto 2 649 umów na kwotę 17,56 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 14,96 mln zł dla 2017 beneficjentów

Łącznie w ramach I 6.2 zostało dofinansowanych 7 243 pszczelarzy, którzy stanowią beneficjentów końcowych w ramach przedmiotowej interwencji.

I 6.3 Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczym

Nabór I (03.04.2023 r. - 24.04.2023 r.)

- zrealizowano płatności, w roku budżetowym 2024, w kwocie 0,07 mln zł dla 7 beneficjentów

Nabór II (20.11.2023 r.-18.01.2024 r.)

- złożono 118 wniosków na kwotę 19,24 mln zł
- zawarto 112 umów na kwotę 14,10 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 15,66 mln zł dla 108 beneficjentów

Łącznie w ramach I 6.3 zostało dofinansowanych 37 432 pszczelarzy, którzy stanowią beneficjentów końcowych w ramach przedmiotowej interwencji.

I.6.4 - Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej

Nabór II (20.11.2023-18.01.2024 r.)

- złożono 847 wniosków na kwotę 5,76 mln zł
- zawarto 480 umów na kwotę 1,85 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 1,17 mln zł dla 315 beneficjentów

I.6.5 - Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół

Nabór I (03.04.2023 r. - 24.04.2023 r.)

- zrealizowano płatności, w roku budżetowym 2024, w kwocie 0,01 mln zł dla 4 beneficjentów

Nabór II (20.11.2023 r. - 18.01.2024 r.)

- złożono 110 wniosków na kwotę 9,50 mln zł
- zawarto 102 umowy na kwotę 7,37 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 6,38 mln zł dla 98 beneficjentów

Łącznie w ramach I 6.5 zostało dofinansowanych 10 721 pszczelarzy, którzy stanowią beneficjentów końcowych w ramach przedmiotowej interwencji.

I.6.6 - Pomoc na wsparcie naukowo-badawcze

Nabór II (20.11.2023 r.-18.01.2024 r.)

- złożono 11 wniosków na kwotę 0,80 mln zł
- zawarto 6 umów na kwotę 0,41 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 0,24 mln zł dla 5 beneficjentów

I.6.7 - Wspieranie badania jakości handlowej miodu ...

Nabór II (20.11.2023 r. - 18.01.2024 r.)

- złożono 581 wniosków na kwotę 0,96 mln zł
- zawarto 452 umowy na kwotę 0,23 mln zł
- zrealizowano płatności w kwocie 0,12 mln zł dla 249 beneficjentów

I.7 Interwencja w sektorze owoców i warzyw

Nabór I (20.06.2024 r. -22.07.2024 r.)

- złożono 7 wniosków

INTERWENCJE Z ZAKRESU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

I.8.1 - I.8.7 Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne

Kampania 2023

- wnioski złożyło 14 845 beneficjentów
- wydano 13 943 decyzje
- zrealizowano płatności w kwocie 249,67 mln zł dla 13 946 beneficjentów

Kampania 2024

- wnioski złożyło 24 536 beneficjentów

I 8.8 Premie z tytułu zalesień i zadrzewień...

Kampania 2023

- złożono 45 wniosków
- wydano 34 decyzje
- zrealizowano płatności w kwocie 29,13 tys. zł dla 23 beneficjentów

Kampania 2024

- złożono 244 wnioski

I.8.11 Rolnictwo ekologiczne

Kampania 2023

- złożono 6 645 wniosków
- wydano 6 161 decyzji
- zrealizowano płatności w kwocie 219,08 mln zł dla 6 176 beneficjentów

Kampania 2024

- złożono 14 758 wniosków

I.9 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi...(ONW)

Kampania 2024

- złożono 769 487 wniosków

I.10.2 Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE

Nabór I (25.01 - 23.02.2024 r.)

- złożono 2 189 wniosków na kwotę 269,35 mln zł
- zawarto 2 umowy na kwotę 0,40 mln zł.

I.10.3 Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF

Nabór I (07.09 - 20.10.2023 r.)

- złożono 1 291 wniosków na kwotę 84,82 mln zł
- zawarto 483 umów na kwotę 31,14 mln zł
- zrealizowano zaliczki na kwotę 1,10 mln zł dla 32 beneficjentów

Nabór II (27.06 – 25.08.2024 r.)

- złożono 1 459 wniosków na kwotę 105,88 mln zł,

I.10.5 Rozwój małych gospodarstw

Nabór I (28.09 - 24.11.2023 r.)

- złożono 10 949 wniosków na kwotę 1,12 mld zł
- zawarto 4 462 umowy na kwotę 452,26 mln zł
- zrealizowano płatności na kwotę 9,31 mln zł dla 1 14 beneficjentów

Nabór II (25.07-20.09.2024 r.)

- złożono 1 930 wniosków na kwotę 231,60 mln zł.

I.10.8 Scalanie gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Nabór 2024 od 30.08.2024 r.

- złożono 5 wniosków na kwotę 62,77 mln zł.

I.10.11 Zalesianie gruntów rolnych

Nabór 2023 (01.06.- 31.07)

- złożono 152 wnioski na kwotę 4,33 mln zł
- wydano 92 decyzje na kwotę 1,84 mln zł
- zrealizowano płatności na kwotę 1,79 mln zł dla 72 beneficjentów

Nabór 2024 (01.06.- 31.07)

złożono 164 wnioski na kwotę 3,35 mln zł.

I.10.12 Tworzenie zadrzewień śródpolnych

Nabór 2023 (01.06.- 31.07)

- złożono 91 wniosków na kwotę 1,17 mln zł
- wydano 38 decyzji na kwotę 0,50 mln zł
- zrealizowano płatności na kwotę 0,50 mln zł dla 14 beneficjentów

Nabór 2024 (01.06.- 31.07)

- złożono 111 wniosków na kwotę 1,44 mln zł

I.10.13 Zakładanie systemów rolno-leśnych

Nabór 2023 (01.06.- 31.07)

- złożono 69 wniosków na kwotę 859,7 tys zł
- wydano 7 decyzji na kwotę 47,6 tys zł
- zrealizowano płatności na kwotę 44,4 tys zł dla 5 beneficjentów

Nabór 2024 (01.06.- 31.07)

- złożono 30 wniosków na kwotę 111,1 tys zł

I.10.14 Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych

Nabór 2023 (01.06.- 31.07)

- złożono 545 wniosków na kwotę 6,18 mln zł
- wydano 357 decyzji na kwotę 3,07 mln zł
- zrealizowano płatności na kwotę 3,07 mln zł dla 250 beneficjentów

Nabór 2024 (01.06.- 31.07)

- złożono 514 wniosków na kwotę 5,31 mln zł

I.11 Premie dla młodych rolników

Nabór I (30.08-27.10.2023 r.)

- złożono 3 918 wniosków na kwotę 783,60 mln zł
- zawarto 2 913 umów na kwotę 582,60 mln zł

- zrealizowano płatności na kwotę 22,54 mln zł dla 161 beneficjentów

Nabór II (19.06 – 02.09.2024 r.) złożono 3 008 wniosków na kwotę 601,60 mln zł.

I.13.1 LEADER Zarządzanie LSR

Nabór 2024 (10.04 - 20.12.2024 r.)

- złożono 288 wniosków na kwotę 572,93 mln zł
- zawarto 264 umowy na kwotę 523,11 mln zł
- zrealizowano zaliczki na kwotę 104,53 mln zł dla 263 beneficjentów

I.13.2 Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych

- W 2024 nie przeprowadzono żadnego naboru. Nabór planowany jest od 03.12.2024 r. do 30.01.2025 r.

I.13.3 Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności

Nabór I (19.01 - 18.03.2024 r.)

- złożono 28 wniosków na kwotę 30,77 mln zł
- zawarto 4 umowy na kwotę 5,46 mln zł
- zrealizowano zaliczki na kwotę 1,17 mln zł dla 2 beneficjentów

I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników (moduł 1)

Nabór I (30.06-21.07.2023 r.)

- złożono 16 wniosków na kwotę 91,49 mln zł
- zawarto 16 umów na kwotę 91,49 mln zł
- w ramach wyprzedzającego finansowania wypłacono 4,85 mln zł dla 10 beneficjentów

I.14.2 Kompleksowe doradztwo rolnicze (moduł 1)

Nabór I (30.06-21.07.2023 r.)

- złożono 16 wniosków na kwotę 592,88 mln zł
- zawarto 16 umów na kwotę 592,88 mln zł
- w ramach wyprzedzającego finansowania wypłacono 7,56 mln zł dla 9 beneficjentów.

I.14.3 Doskonalenie zawodowe kadr doradczych (moduł 1)

Nabór I (31.08-25.09)

- złożono 1 wniosek na kwotę 9,52 mln zł
- zawarto 1 umowę na kwotę 9,52 mln zł.

1.2 Aspekty horyzontalne wdrażania planu strategicznego WPR

Uruchomienie wsparcia w ramach nowej perspektywy finansowej wymagało od Agencji podjęcia działań dostosowawczych w wielu obszarach, w tym przede wszystkim w zakresie systemów informatycznych, opracowania nowych procedur oraz przeszkolenia pracowników.

W ramach obsługi interwencji PS WPR 2023-2027 w ARiMR zostały wdrożone rozwiązania polegające na:

- ograniczeniu liczby funkcjonujących systemów informatycznych i Ksiąg Procedur dotyczących tego samego obszaru;
- zoptymalizowaniu i ujednoliceniu tych samych procesów występujących w Agencji oraz ograniczeniu możliwości wystąpienia potencjalnych niespójności;
- usprawnieniu procesu obsługi spraw i skróceniu czasu oczekiwania na decyzje w sprawie zawarcia umowy

W ramach uruchomionych do 15.10.2024 r. naborów wnioskodawcy/beneficjenci składali wnioski o przyznanie pomocy/ wnioski o płatność drogą elektroniczną przy wykorzystaniu Platformy Usług Elektronicznych (PUE), która zintegrowana jest z systemami dziedzinowymi.

Dzięki PUE następuje informatyzacja obsługi beneficjenta przez ARiMR. Jest ona też znacznym uproszczeniem w składaniu wniosków, ograniczając liczbę załączników i wymaganych zaświadczeń. W przypadku interwencji obsługiwanych w systemie IACSPPlus, wnioskodawcy poprzez PUE logowali się do aplikacji eWniosekPlus, która udostępnia geoprzestrzenny formularz wniosku.

Obsługa złożonych wniosków prowadzona jest przez pracowników ARiMR w systemach dziedzinowych:

- IACSPPlus – w przypadku interwencji I.1 - I.5.13, I.8.1 - I.8.8, I.8.11; I.9, I.10.11- I.10.14 oraz Przejściowego wsparcia krajowego (Uzupełniająca płatność podstawowa i Płatność niezwiązana do tytoniu);
- CSOB (Centralny System Obsługi Beneficjentów) - w przypadku interwencji I.6.1, I.6.2, I.6.3, I.6.4, I.6.5, I.6.6, I.6.7, I.7.1, I.7.2, I.7.3, I.7.4, I.7.5, I.7.6, I.10.1.1, I.10.2, I.10.3, I.10.4, I.10.5, I.10.8, I.11, I.13.1, I.13.2, I.13.3;
- AUREA – w przypadku interwencji I.14.1, I.14.2, I.14.3.

Wszystkie ww. działania mają na celu poprawę procesu obsługi wsparcia realizowanego przez ARiMR.

1.3 Odstępstwo od stosowania GAEC w 2024

W 2024 roku Polska nie skorzystała z derogacji – ze względu na zmianę przepisów bazowych.

Norma GAEC 2, dotycząca ochrony terenów podmokłych i torfowisk, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami wynikającymi m.in. z zapisów Załącznika III rozporządzenia 2021/2115, oraz zgodnie z zapisami Planu Strategicznego - będzie obowiązywać w Polsce od 1.01.2025 roku.

W kampanii 2023 dla której płatności były realizowane w roku budżetowym 2024, nie obowiązywała również norma GAEC 7, dotycząca zmianowania i dywersyfikacji upraw oraz norma GAEC 8, w zakresie dotyczącym przeznaczenia minimalnego udziału gruntów ornych na obszary nieprodukcyjne. Wynikało to z faktu skorzystania przez Polskę z możliwości przewidzianych przepisami rozporządzenia Wykonawczego Komisji 2022/1317 z dnia 27 lipca 2022 r. ustanawiającego odstępstwa od rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do stosowania norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (norm GAEC) 7 i 8 w odniesieniu do roku składania wniosków 2023. Czasowe odstępstwo, przyjęte w obliczu konfliktu zbrojnego w Ukrainie, służyło zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego w wykorzystywaniu gruntów ornych do produkcji żywności.

Przedstawione poniżej zestawienie dotyczy upraw na ugorze, które zgłosiło 204 599 rolników:

Rośliny uprawne zgłoszone jako ugory zgodnie z normą GAEC 8	Liczba hektarów	Produkcja w tonach (szacunek)
pszenica	119 005,97	640 252,12
jęczmień	37 854,40	169 966,26
żyto	38 044,47	135 057,87
owies	27 593,42	84 987,73
rośliny strączkowe na nasiona (bób, ciecierzycza, fasola, groch, soczewica)	3 188,38	8 194,14
słonecznik	3 021,66	21 484,00
rzepak	35 119,81	119 056,16
inne	95 729,01	
Podsumowanie	359 557,12	1 178 998,27
